

Sygn. akt III RC 101/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2021 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Kinga Grünberg-Bartkowska

Protokolant st. sekr. sąd. Maria Olszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 października 2021 r. w G.

sprawy z powództwa małoletnich A. Ż. (1) i A. Ż. (2) działających przez matkę A. Ż. (3)

przeciwko G. Ż.

o podwyższenie alimentów

I. podwyższa od pozwanego G. Ż. na rzecz małoletnich powodów rentę alimentacyjną zasądzoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 15 lipca 2011 r. sygn. akt I C 617/11:

a) na rzecz małoletniej A. Ż. (1) ur. (...) z kwoty 300,00 zł miesięcznie do kwoty **500,00 zł (pięćset złotych)** miesięcznie,

b) na rzecz małoletniego A. Ż. (2) ur. (...) z kwoty 300,00 zł miesięcznie do kwoty **500,00 zł (pięćset złotych)** miesięcznie,

to jest łącznie 1.000,00 zł, płatną do dnia 10-ego każdego miesiąca z góry, do rąk ustawowego przedstawiciela małoletnich powodów – ich matki A. Ż. (3), poczynając od dnia 5 marca 2021 roku wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat;

II. oddała powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanego G. Ż. na rzecz małoletnich powodów kwotę 1.000,00 zł (tysiąc złotych) tytułem częściowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a w pozostałym zakresie nie obciąża pozwanego kosztami zastępstwa procesowego;

IV. opłatą sądową od pozwu od uiszczenia, której powodowie byli zwolnieni obciąża Skarb Państwa,

V. wyrokowi w punkcie I. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 101/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 5 marca 2021 r. małoletni powodowie A. Ż. (1) i A. Ż. (2), działający przez matkę A. Ż. (3), wnieśli pozew przeciwko G. Ż. o podwyższenie renty alimentacyjnej z kwoty po 300 zł miesięcznie do kwoty po 800 zł miesięcznie, płatnej do dnia 10. każdego miesiąca, do rąk matki małoletnich powodów poczynając od dnia wydania wyroku, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z kwot. Jednocześnie wnieśli

o zabezpieczenie powództwa poprzez nakazanie pozwanemu zapłaty na rzecz małoletnich powodów alimentów w kwocie po 600 zł miesięcznie.

Swój pozew uzasadnili istotną zmianą w zakresie swoich usprawiedliwionych potrzeb i pogorszeniem się sytuacji majątkowej matki (k. 3-4 akt).

Pozwany G. Ż. w dniu 11 maja 2021 r. złożył odpowiedź na pozew, w której wniósł o oddalenie powództwa w zakresie żądania alimentów ponad kwotę 400 zł na rzecz każdego z małoletnich dzieci.

W uzasadnieniu swego stanowiska w sprawie wskazał, że jego możliwości zarobkowe nie pozwalają mu na łożenie wyższych alimentów na rzecz małoletnich dzieci. Zakwestionował wysokość wskazanych w pozwie wydatków oraz podał, że uczestniczy w życiu dzieci i ponosi z tego tytułu dodatkowe koszty ich utrzymania (k. 27-31 akt).

Sąd Rejonowy w Grudziądzu w dniu 25 maja 2021 r. udzielił zabezpieczenia poprzez zobowiązanie pozwanego do łożenia na rzecz małoletnich powodów A. i A. Ż. (2) alimentów w kwocie po 400 zł miesięcznie, łącznie kwoty 800 zł miesięcznie.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 15 lipca 2011 r., w sprawie o sygn. akt I C 617/11 Sąd Okręgowy w Toruniu rozwiązał związek małżeński A. Ż. (3) i G. Ż. przez rozwód. Jednocześnie ustalił od pozwanego G. Ż. alimenty na rzecz małoletnich dzieci stron w kwocie po 300 zł miesięcznie, łącznie 600 zł miesięcznie, płatnych do rąk matki małoletnich.

(Okoliczności bezsporne.)

Małoletnia A. Ż. (1) miała wówczas ukończone 7 lat, zaś małoletni A. Ż. (2) miał niespełna 2 lata. Dzieci od rozstania rodziców pozostawały pod opieką matki. Przed ustaleniem pierwotnej renty alimentacyjnej u małoletniego A. Ż. (2) wykryto zespół złego wchłaniania.

Obecnie małoletni powodowej mają ukończone odpowiednio 17 i 12 lat. Małoletnia A. Ż. (1) uczęszcza do liceum, zaś małoletni A. Ż. (2) do szkoły podstawowej. Oboje małoletni mają zdiagnozowane alergie i muszą regularnie przyjmować leki przeciwhistaminowe (30 zł/op.). Ponadto małoletnia A. Ż. (1) po konsultacji z psychologiem szkolnym została skierowana do lekarza psychiatry. Pierwsza wizyta u lekarza kosztowała 200 zł, zaś przepisane lekarstwa 38 zł. Małoletniej zalecono rozpoczęcie terapii. Z kolei u małoletniego A. Ż. (2) zdiagnozowano małopłytkowość. Chłopiec co miesiąc musi zostać poddany badaniom krwi, których jednorazowy koszt to 10 zł.

Małoletni A. Ż. (2) chodzi na dodatkowe zajęcia sportowe z piłki nożnej. Comiesięczna opłata do klubu wynosi 30 zł. Ponadto chłopiec musi mieć zapewnione odzież i obuwie sportowe. Małoletni uczęszcza raz-dwa razy w tygodniu na korepetycję z języka niemieckiego (40 zł/godz.). Z kolei małoletnia A. Ż. (1) uczęszcza na korepetycję z matematyki (50 zł/godz.) Małoletnia w weekendy pomaga matce w prowadzeniu restauracji, za co otrzymuje od matki drobne kwoty.

Dzieci w tym roku wyjechały na obóz, który kosztował po 850 zł (łącznie 1700 zł). Małoletni A. Ż. (2) wyjechał również na kolonię, która kosztowała 1200 zł. Ponadto matka zabrała dzieci na wczasy do B., które kosztowały 2080 zł (na 3 osoby).

(Dowód: okoliczność bezsporne, a nadto:

- faktury i rachunki – k. 6, 8-9 akt,

- zeznania powódki A. Ż. (3) – k. 57-57v, 82-83 akt.)

A. Ż. (3) ur. (...) mieszka wraz z dziećmi we własnościowym mieszkaniu w Ł.. Jej średnie miesięczne wydatki mieszkaniowe obejmują: woda – 80 zł, prąd – 100 zł, gospodarowanie odpadami – 60 zł. Dodatkowo w okresie

zimowym dochodzą koszty ogrzania nieruchomości (1 tona ekogroszku kosztuje 980 zł) Ponadto matka małoletnich ponosi koszty remontu nieruchomości.

A. Ż. (3) prowadzi własną działalność gospodarczą Restaurację (...). W okresie od 2 kwietnia 2020 r. do 26 maja 2020 r. zawiesiła prowadzoną działalność z uwagi na wprowadzone obostrzenia przeciw (...)19. Wówczas zatrudniała jedną osobę na 1/2 etatu oraz jedną osobę na 1/3 etatu. W ramach tzw. tarczy antykryzysowych otrzymała około 141 000 zł, które przeznaczyła na pokrycie kosztów prowadzenia działalności. W tym roku średni miesięczny dochód matki małoletnich wynosił 890 zł, natomiast w 2020 r. wynosił 2600 zł. Przed okresem pandemii dochody z prowadzonej działalności były znacznie wyższe.

Matka małoletnich powodów nie posiada innych dzieci na utrzymaniu.

(Dowód: okoliczność bezsporne, a nadto:

- faktury i rachunki – k. 10-17 akt,
- PIT-36 – k. 62-72 akt,
- zeznania powódki A. Ż. (3) – k. 57-57v, 82-83 akt.)

Pozwany G. Ż. ur. (...) jest zatrudniony na czas nieokreślony od dnia 1 września 2018 r. na stanowisku kierowcy-zaopatrzeniowca za wynagrodzeniem w wysokości 2800 zł brutto. Posiada uprawnienia do kierowania pojazdami ciężarowymi i autobusami. W przeszłości pracował jako kierowca zawodowy i jeździł po Polsce samochodami ciężarowymi oraz autobusami. Ponadto pracował w Niemczech przy spawaniu palet samochodowych.

W 2018 r. był hospitalizowany w klinice w N. w Niemczech z rozpoznaniem zespołu po zapaleniu żył. Obecnie pozostaje pod opieką lekarza chirurgii naczyniowej i ogólnej. Zalecono mu noszenie podkolanówek uciskowych oraz przyjmowanie leków. Miesięczny koszt zakupu lekarstw wynosi 70 zł. Ze względu na stwierdzone schorzenia pozwany ma zakaz wykonywania ciężkich prac fizycznych obciążających kończyny dolne.

Pozwany ponownie ożenił się i posiada z tego związku syna w wieku 7. Ponadto małżonka pozwanego posiada córkę z poprzedniego związku w wieku 18 lat. Jego żona jest zatrudniona na umowę o pracę za wynagrodzeniem w wysokości 2200 zł netto miesięcznie. Syn pozwanego chodzi na dodatkowe zajęcia z języka angielskiego, których miesięczny koszt wynosi 200 zł.

Pozwany wraz z małżonką i dwójką dzieci mieszkają w mieszkaniu własnościowym w G.. Małżonkowie spłacają kredyt hipoteczny zaciągnięty na zakup tego mieszkania. Miesięczna rata kredytu wynosi ok. 370 zł. Pozostałe wydatki mieszkaniowe obejmują: czynsz – 670 zł, prąd – 123 zł.

Pozwany utrzymuje nieregularny kontakt z dziećmi, zazwyczaj kilka razy w miesiącu. Gdy dzieci są pod jego opieką pokrywa ich koszty utrzymania. W tym roku w wakacje zabrał dzieci na weekend do D. i na wczasy nad jezioro. Nieregularnie przekazuje na rzecz dzieci dodatkowe kwoty od 50 do 150 zł.

Dowód:

- zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu – k. 33, 44, 79, 80-81 akt,
- PIT-36 – k. 34-35 akt,
- potwierdzenie przelewu i faktury – k. 37-40, 43 akt,
- historia choroby – k. 41,78 akt,
- kopia odpisu aktu urodzenia – k. 42 akt,

- zdjęcia – k. 45-47 akt,

- zeznania pozwanego G. Ż. – k. 57v-58, 83-84 akt.)

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w toku postępowania dokumentów, których prawdziwości i rzetelności strony wzajemnie nie kwestionowały, a także na podstawie zeznań matki małoletnich powodów A. Ż. (3) i pozwanego G. Ż..

Sąd dał wiarę w zeznaniom matki małoletnich powodów A. Ż. (3) i pozwanego G. Ż. w zakresie w jakim znalazło to odzwierciedlenie w ustalonym stanie faktycznym.

Przechodząc do rozważań prawnych należy wskazać, że zgodnie z art. 135 § 1 i 2 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Kierując się tymi równorzędnymi przesłankami sąd ustala wysokość konkretnego obowiązku alimentacyjnego. Natomiast zgodnie z art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

W odniesieniu do usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powodów doszło do zmian na tyle dużych, by uznać je za istotne w rozumieniu art. 138 k.r.o.

W dniu wydania prawomocnego wyroku rozwodowego małoletnia A. Ż. (1) miała ukończone 7 lat, zaś małoletni A. Ż. (2) niespełna 2 lata. Wówczas małoletni borykał się z problemami gastrologicznymi, gdyż zdiagnozowano u niego zespół złego wchłaniania. Obecnie dzieci mają odpowiednio 17 i 12 lat. Oboje uczęszczają do szkoły, przy czym koszty wyprawki szkolnej dla małoletniego A. Ż. (2) są w całości pokrywane ze środków otrzymanych z programu (...). W przypadku małoletniej A. matka małoletniej za tę kwotę kupuje podręczniki szkolne, natomiast pozostałe przybory musi zapewnić z własnych środków. Oboje powodowie uczęszczają na dodatkowe zajęcia – małoletni A. na korepetycję z języka niemieckiego, zaś małoletnia A. z matematyki. Chłopiec uczęszcza na dodatkowe zajęcia sportowe z piłki nożnej. U obojga małoletnich zdiagnozowano alergię, co wiąże się z koniecznością przyjmowania leków. Ponadto małoletnia A. wymaga leczenia psychiatrycznego, zaś małoletni pozostaje pod opieką lekarza hematologa, gdyż stwierdzono u niego małopłytkowość. A zatem niewątpliwie w przypadku obojga małoletnich powodów pojawiły się niezbędne potrzeby w tym zakresie, których nie było w dacie ostatniego ustalenia renty alimentacyjnej.

Pozwany poza alimentami nie pomaga w sposób ciągły i systematyczny w wychowaniu małoletnich dzieci. Spotyka się z dziećmi sporadycznie, gdy małoletni mają na to czas i wyrażą na to ochotę. Gdy dzieci znajdują się pod jego opieką ponosi dodatkowe koszty ich utrzymania, jednak spotkania te są dość rzadkie, zatem dodatkowe wydatki czynione na dzieci nie są duże w skali miesiąca i nie mogą mieć istotnego wpływu na ostateczną wysokość renty alimentacyjnej.

Obecnie w zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powodów wchodzi wydatki związane bezpośrednio z ich utrzymaniem, takie jak wydatki na wyżywienie, materiały edukacyjne, kosmetyki i środki czystości, leki i leczenie, a także te związane z utrzymaniem miejsca zamieszkania, w którym ulokowane jest ich centrum życiowe. Na uwadze mieć także należy rozwój psychofizyczny małoletnich, ich potrzebę rozrywki i rozwijania zainteresowań. Małoletni mają też z pewnością prawo do uczestnictwa w zajęciach dodatkowych. Małoletni nie posiadają żadnego dochodu, zatem kwotę niezbędną do pokrycia ich podstawowych usprawiedliwionych potrzeb muszą pokryć ich rodzice.

Ustalając wysokość usprawiedliwionych potrzeb małoletnich Sąd kierował się zasadą, że dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami. Należy uznać, że w realiach przedmiotowej sprawy należało dokonywać tych ustaleń w odniesieniu do stopy życiowej pozwanego. Każdy z rodziców winien bowiem zapewnić dziecku takie warunki, na jakie go stać przy wykorzystaniu swoich możliwości zarobkowych i majątkowych. Biorąc powyższe pod uwagę Sąd uznał, że miesięczne potrzeby małoletniej A. Ż. (1) i małoletniego A. Ż. (2) wzrosło o kwotę po 400 zł miesięcznie, przy czym każde z rodziców powinno ponieść połowę tych wydatków.

W pozostałym zakresie w ocenie Sądu strona powodowa nie wykazała, aby konieczne było ponoszenie wyższych kosztów utrzymania małoletnich. Jeżeli są ponoszone większe wydatki na ich utrzymanie, to w ocenie Sądu należy je potraktować jako zbyt wysokie. Jeśli matka podejmuje decyzję o zakupie dla małoletnich np. droższych niż przeciętne ubrań, obuwia czy kosmetyków to powinna liczyć się z koniecznością ich finansowania z własnych środków. Także ponoszenie ponadprzeciętnych wydatków na rozrywkę i wypoczynek należy uznać za nieuzasadnione w świetle możliwości zarobkowych pozwanego. Niewątpliwie małoletni mają prawo do wypoczynku w okresie wakacji letnich i zimowych, jednak możliwości zarobkowe pozwanego nie uzasadniają ponoszenia kosztów zarówno kolonii, obozów, jak i wypoczynku z matką.

Należy w tym miejscu również zauważyć, że w związku z pojawieniem się pandemii oraz wprowadzonymi restrykcjami, niezbędne stało się umożliwienie dzieciom nauki zdalnej, co wiązało się z koniecznością zakupu do tego sprzętu. Był to jednak wydatek jednorazowy, który już został poniesiony, a małoletni powodowie na powrót podjęli edukację w sposób tradycyjny. Zatem Sąd ustalając wysokość renty alimentacyjnej uznał, że w tej sferze życie nie będą pojawiać się już kolejne koszty i wydatki.

W odniesieniu do sytuacji majątkowej i zarobkowej pozwanego stwierdzić należy, że na przestrzeni tych 10 lat uległa licznym zmianom. W tym czasie pozwany podejmował się różnych prac zarobkowych, m.in. jako kierowca samochodu ciężarowego i autobusu. Obecnie jest zatrudniony na stanowisku kierowcy-zaopatrzeniowcy, za wynagrodzeniem w wysokości 2800 zł brutto (minimalne wynagrodzenie za pracę). Biorąc pod uwagę okres zatrudnienia u obecnego pracodawcy sytuację majątkową pozwanego można określić jako stabilną. W ocenie Sądu pozwany wykorzystuje w pełni swe możliwości zarobkowe, bowiem stan jego zdrowia nie pozwala mu na podjęcie pracy np. jako kierowca wykonujący dłuższe trasy po Polsce lub za granicą. Pozwany nie może bowiem wykonywać pracy, która wymagałaby od niego dźwigania, czy wielogodzinnego prowadzenia samochodu. Zaznaczyć również należy, że ojciec małoletnich ma na utrzymaniu jeszcze jedno dziecko – syna w wieku 7 lat. Przy ustalaniu jego sytuacji majątkowo-zarobkowej Sąd nie uwzględnił kosztów utrzymania jego 18 letniej pasierbicy, bowiem obowiązek jej utrzymania obciąża jej rodziców, a nie pozwanego.

Pozwany G. Ż. posiada we współwłasności małżeńskiej majątek w postaci lokalu mieszkalnego o pow. 39m². Zakup nieruchomości został sfinansowany z zaciągniętego kredytu hipotecznego. Comiesięczna rata kredytu wynosi 370 zł, zaś pozostałe miesięczne koszty utrzymania mieszkania wynoszą około 800 zł.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd uznał, że obecny standard życia pozwanego jest przeciętny, zatem alimenty na rzecz małoletnich powodów powinny odpowiadać przeciętnym świadczeniom orzekanym na dzieci w ich wieku z uwzględnieniem ich problemów zdrowotnych.

Zaznaczyć należy, że Sąd stoi na stanowisku, iż rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że wykonywanie tego obowiązku stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Są obowiązani podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami, a w szczególnych przypadkach, gdy sytuacja dziecka tego wymaga, rodzice mają nawet obowiązek wyzbywania się posiadanego majątku, bądź jego niektórych składników, aby w ten sposób podołać ciężarom na nich obowiązkiem alimentacyjnemu.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że podwyższenie alimentów na rzecz małoletnich powodów o kwotę po 200 zł miesięcznie (łącznie 400 zł) pozwoli zaspokoić usprawiedliwione potrzeby małoletnich powodów, nie powodując nadmiernego obciążenia pozwanego.

Mając powyższe na uwadze, podstawie art. 138 k.r.o. w zw. z art. 135 § 1 i 2 k.r.o. Sąd orzekł jak w pkt I. wyroku, w pozostałym natomiast zakresie powództwo oddalił jako bezzasadne (pkt II).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów. Pozwany uznał powództwo do kwoty po 400 zł alimentów miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich powodów, a ponadto ma na utrzymaniu jeszcze jedno małoletnie dziecko. Sąd miał również na uwadze faktyczne koszty poniesione przez obie strony w związku z korzystaniem z pomocy profesjonalnych pełnomocników.

Wartość przedmiotu sporu wynosiła 12 000 zł. W ocenie Sądu należy jednak uznać żądanie pozwu za wygórowane, co spowodowało zawyżenie stawki radcowskiej. Zgodnie z treścią Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 t.j.) obowiązującego w chwili wniesienia pozwu w sprawach o alimenty stawka minimalna wynosi 120 zł, a jeżeli obowiązek zwrotu kosztów obciąża osobę zobowiązana do alimentów, to ustala się ją od wartości przedmiotu sprawy.

Wysokość stawki adwokackiej w przedmiotowej sprawie w odniesieniu do pełnomocnika małoletnich powodów na podstawie § 2 pkt 5 ww. rozporządzenia wynosiła 3600 zł. Strona powodowa wygrał proces w stosunku 40 %. W ocenie Sądu zasadne jest więc częściowe tylko obciążenie pozwanego kosztami procesu poniesionymi przez stronę powodową. Sąd zasądził w tym zakresie kwotę 1000 zł, zaś w pozostałym zakresie nie obciążył pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz powódki.

Sąd w punkcie IV. wyroku Sąd odstąpił od obciążenia pozwanego nieuiszczonymi kosztami sądowymi, zaś o nieuiszczonych kosztach sądowych orzekł na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, obciążając nimi Skarb Państwa.

O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono w pkt V. wyroku na podstawie z art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.

Pouczenie do PI:

Niniejsze doręczenie następuje w trybie art. 15 zzs⁹ ust. 2 zd. 1 **ustawy** z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j.- Dz.U.2020.1842 ze zm.) i wywołuje skutki procesowe określone w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego zgodnie z art. 15 zzs⁹ ust. 4 tej ustawy.